

Sygn. akt *I ACa 270/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bogdan Wysocki (spr.)

Sędziowie: SSA Małgorzata Gulczyńska

SSA Jan Futro

Protokolant: protokolant Halszka Mróz

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. sp.z o.o w C.**

przeciwko **A. D. (1)**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 20 listopada 2017 r. sygn. akt I C 665/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.215 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Małgorzata Gulczyńska Bogdan Wysocki Jan Futro

Sygn. akt I ACa 270/18

UZASADNIENIE

Powód (...) *Sp. z o.o. w C.* wystąpił przeciwko **pozwanym A. R. (1) (obecne nazwisko D.) i H. K. (1)** o nakazanie znoszenia egzekucji z nieruchomości gruntowej o nr działki (...) o pow. 0,084ha o nr Księgi Wieczystej KW nr (...), stanowiącej współwłasność pozwanych na podstawie umowy darowizny z dnia 02.12.2009 r. zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. F. z Kancelarii Notarialnej w T., w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w (...) z dnia 01.09.2010r. wraz z klauzulą wykonalności nadaną w dniu 15.10.2010r. w kwocie 176.829,85 zł przy przyjęciu, że pozwane mogą zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kwoty wynikającej z powyższego wyroku - tym samym wnosił o uznanie czynności prawnej darowizny przedmiotowej nieruchomości za bezskuteczną względem powoda oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 19.09.2014 r. Sąd Okręgowy w Koninie oddalił powództwo. Zdaniem Sądu umowa darowizny z dnia 02.12.2009r. została dokonana nie tylko przez dłużnika lecz również przez jego małżonka, który dłużnikiem nie był, w związku z czym „bezudziałowa” współwłasność małżeńska przedmiotu darowizny, zapewniająca ochronę majątku wspólnego małżonków, uniemożliwiła uznanie za bezskuteczną czynności podjętej z udziałem małżonka dłużnika.

Na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 05.08.2015 r. uchylił wyrok Sądu I Instancji i sprawę przekazał ponownie do rozpoznania z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy. Sąd Apelacyjny stwierdził, że darowizna nieruchomości z dnia 02.12.2009 r. należącej do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonki, która dłużnikiem nie była, nie wykluczała możliwości żądania uznania czynności prawnej za bezskuteczną. Nadto Sąd Apelacyjny zaznaczył, że przy analizie przesłanek skargi pauliańskiej istotne są okoliczności dotyczące jedynie zadłużonego małżonka, a przede wszystkim skutek kwestionowanej czynności w postaci niewypłacalności dłużnika, świadomość pokrzywdzenia wierzyciela przez dłużnika i świadomość tego stanu rzeczy u pozwanej osoby trzeciej. Co do pozwanej H. K. (1), na rzecz której pozwana A. R. (1) zbyła 1/5 udziału nieruchomości Sąd Apelacyjny zaznaczył, że jej odpowiedzialność uwarunkowana jest jej wiedzą o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy **wyrokiem z dnia 20 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w Koninie uznał za bezskuteczną wobec powoda umowę darowizny zabudowanej nieruchomości położonej w obrębie T. C oznaczonej numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,0843 ha, objętej księgą wieczystą numer (...) – Sądu Rejonowego w (...), zawartą w dniu 2 grudnia 2009 r. przed notariuszem M. F. (Repertorium A (...)) pomiędzy H. R. (1) i E. R. a A. R. (1) – w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w (...), Wydz. (...), wydanego w dniu 1.09.2010 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 15.10.2010 r. w kwocie 176.829,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu w kwocie 3.600 zł (pkt 1); oddalił w całości powództwo wobec pozwanej H. K. (1) (pkt 2); zasądził od pozwanej A. D. (1) na rzecz powoda kwotę 18.472,60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 8.394,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 3); zasądził od powoda na rzecz pozwanej H. K. (1) kwotę 8.117 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 4).**

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski.

H. R. (1) od 1998 r. prowadził działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcji (...) T. (dalej H. R. – (...)). Firma zajmowała się produkcją opakowań z tektury, kupowała tekturę, a następnie produkowała opakowania i je sprzedawała. W 2009 r. od stycznia do kwietnia H. R. - (...) nabywał towar głównie od Firmy (...) w D., w maju nabył (raz) towar od powoda na kwotę 4.178 zł, od innych trzech dostawców na kwotę 12.360 zł, w czerwcu nabył (1 raz) towar od powoda na kwotę 3.119,60 zł, a od pozostałych dostawców na kwotę 34.622 zł, w lipcu nabył (raz) towar od powoda na kwotę 2.580 zł, a od pozostałych 3 dostawców na kwotę 28.431 zł, w sierpniu nabył (6 razy) towar od powoda na kwotę 28.912,75 zł, od pozostałych dostawców na kwotę 9.628,71 zł, we wrześniu nabył (10 razy) towar od powoda na kwotę 48.553 zł, od pozostałych dostawców na kwotę 4.147 zł, w październiku nabył (7 razy) towar od powoda na kwotę 23.695,50 zł, od pozostałych dostawców na kwotę 3.992,90 zł.

W listopadzie jedynym dostawcą towaru był już powód. W okresie od dnia 10.11.2009r. do 15.03.2010 r. H. R. - (...) zakupił od powoda towar z wydłużonym terminem płatności. Zostało wystawionych w tym okresie 36 faktur na kwotę łączną 180.163,99 zł. Termin płatności dwóch pierwszych z 36 faktur (z dnia 10.11.2009) na kwotę łączną 14.070,02 zł upływał w dniu 09.01.2010 r. Z kolei termin płatności za ostatnie dwie faktury z dnia (z dnia 15.03.2010 r.) na łączną kwotę 6.384,94 zł upływał w dniu 13.07.2010r.

A. R. zapłacił jedynie za pierwszą fakturę ((...) -09) 4.351,01 zł, za drugą fakturę ((...) -09) zapłacił jedynie 606,10 zł z należnej kwoty 9.719,01 zł, a za pozostałe 34 faktury nie uiścił żadnej kwoty.

Mimo nieuiszczenia należności za faktury, których termin płatności upłynął w styczniu 2010r., H. R. nadal nabywał towar u powoda, a brak zapłaty tłumaczył chwilowymi kłopotami jednocześnie zapewniając, że spłaci zadłużenia, że posiada majątek dom i samochód marki M., jest wypłacalny. Powód zaufał H. R., widział też, że jeździ on samochodem marki M.. Kiedy po raz kolejny H. R. nie wywiązał się z danej obietnicy, że ureguluje zobowiązania, firma (...) sp. z o.o. przestała dostarczać towar. Należy stwierdzić, że do marca 2010 r. H. R. – (...) nabył towar, za który nie zapłacił.

Z dużo większą intensywnością H. R. zamawiał towar po dokonaniu darowizny domu na rzecz córki.

Wówczas H. R. - (...) zatrudniał ok. 10 osób, miał siedzibę w G..

Z zeznania rocznego PIT-36 wynika, że H. R. (1) z prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej uzyskiwał w latach 2009 dochód w kwocie 21.637,63 zł, a w 2010 roku w kwocie 16.453,66 zł. Firma wykazała dochód w 2010 r. pomimo braku zapłaty za pobrany towar na kwotę 175.206,88 zł. Bezsporne jest przecież, że nie uregulowała należności w takiej wysokości.

W dniu 02 grudnia 2009 r. H. R. (1) wraz z małżonką E. R. darowali swojej córce – pozwanej A. R. (1) nieruchomości, na której zamieszkiwali, o pow. 0,084 ha oznaczoną nr geodezyjnym (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr KW (...). W umowie tej zawartej w formie aktu notarialnego strony ustaliły wartość przedmiotu darowizny na kwotę 270.000 zł. Obdarowana ustanowiła również na rzecz swoich rodziców prawo nieodpłatnego dożywotniego użytkowania przedmiotu darowizny. W chwili umowy darowizny nieruchomości była obciążona hipoteką w kwocie 12.332,59 USD na rzecz (...) S.A.

W chwili darowizny pozwana A. R. (1) nie mieszkała z rodzicami lecz studiowała i mieszkała we W. ze swoim narzeczonym, za którego wyszła za mąż w 2011 roku i nosi nazwisko męża - D.. A. D. nadal mieszka wraz z mężem we W..

W dniu 01 lipca 2010 r. pozwana A. R. (1) sprzedała 1/5 udziału w darowanej jej od jej rodziców nieruchomości swojej ciotce - pozwanej H. K. (1) za cenę 55.000 zł. Nadto strony umowy dokonały podziału domu mieszkalnego do użytkowania w ten sposób, że H. K. (1) w ramach współwłasności użytkować będzie pokój od wschodu na piętrze budynku mieszkalnego oraz korzystać z kuchni, łazienki i salonu, położonych na parterze domu mieszkalnego.

Sprzedaż udziału pozwana A. D. (1) tłumaczyła potrzebą zakupu mieszkania we W. .

A. D. (1) odprowadziła na rzecz Urzędu Skarbowego W. we W. podatek z tytułu zbycia udziału w nieruchomości na rzecz H. K. (1) dopiero 20.06.2016 r., a więc po upływie 6 lat od umowy sprzedaży.

Pozwana H. K. (1) w chwili dokonywania kupna 1/5 udziału mieszkała razem ze swoją 25 letnią córką w swoim 4-pokojowym mieszkaniu i do chwili obecnej nadal tam zamieszkuje.

Z uwagi na fakt, że H. R. (1) pozostawał cały czas w zwłoce z zapłatą za dostarczony przez powoda towar, powód wniósł pozew o zapłatę. W dniu 01.09.2010 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie VI GNc164/10 przez Sąd Okręgowy w (...), w którym zasądzono od H. R. (1) kwotę 176.829,85 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W dniu 15.10.2010r. ww. nakazowi zapłaty Sąd Okręgowy w (...) nadał klauzulę wykonalności

W dniu 03.11.2010 r. na podstawie ww. tytułu wykonawczego powód złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chodzieży K. O. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko H. R. (1).

Jak wynika z protokołu z dnia 18.11.2010 r. dłużnik H. R. (1) deklarował całkowitą spłatę zadłużenia do końca 2010 roku oraz proponował spłatę zadłużenia początkowo w tygodniowych ratach w kwocie 300 zł każda. Poinformował on komornika, że firma nadal funkcjonuje i nie posiada żadnych ruchomości o wartości handlowej służących do

produkcji. Komornik dokonał zajęcia ruchomości samochodu osobowego (...)C. (...) rok prod.2002 nr rej P. 73 Rh o wartości 38.000 zł, co do którego dłużnik oświadczył, że stanowi on współwłasność (...) Bank S.A. Komornikowi Sądowemu do końca 2010 roku udało się wyegzekwować od dłużnika kwotę 3.600 zł. Prowadzona przez Komornika egzekucja z zajętych ruchomości ((...) -cena wywołania 3.000 zł, (...) cena wywołania 9.000 zł -sprzedaży podlegał udział dłużnika, (...) C. (...) cena wywołania 28.500 zł - sprzedaży podlegał udział dłużnika) okazała się bezskuteczna. W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego Komornik Sądowy ustalił, że H. R. (1) wyzbył się rok wcześniej na rzecz swojej córki nieruchomości położonej w T. na ul. (...), w której nadal zamieszkuje wraz z żoną.

Postanowieniem z dnia 21.04.2011 r. został zwolniony spod egzekucji udział dłużnika w samochodzie osobowym marki D. C. (...).

Postanowieniem z dnia 24.11.2011 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Chodzieży K. O. uznał się niewłaściwym do prowadzenia sprawy i sprawę KM 4332/10 przekazał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w (...) T. M..

Z uwagi na bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko H. R. (1) postanowieniem z dnia 23.06.2014 r. Komornik Sądowy T. M. (2) postanowił umorzyć postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia jego bezskuteczności. Jak wynika z uzasadnienia w.w. postanowienia egzekucja z pojazdu ciężarowego marki O. (...) o nr rej. (...) 1 (...) nie mogła być skutecznie prowadzona, bowiem jedynym właścicielem pojazdu okazał się bank zgodnie z umową kredytu z ustanowionym przewłaszczeniem pojazdu na zabezpieczenie na rzecz (...) Bank S.A. Nadto jak wynika z akt sprawy H. R. w dniu 18.09.2013 r. przedstawił komornikowi umowę sprzedaży ruchomości znajdujących się w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej, stanowiące wyposażenie jego zakładu produkcyjnego.

W czasie prowadzonego postępowania egzekucyjnego H. R. dokonał całkowitej spłaty kredytu 6.173,94 zł (umowa z dnia 16.12.2008 r.) zaciągniętego na zakup pojazdu osobowego marki D. C. (...). (...) o nr rej. (...). Kredyt zaciągnięty na kupno samochodu, zabezpieczony przewłaszczeniem na rzecz banku. H. R. spłacił 9 lipca 2012 r., przed upływem terminu, bo chciał go jak najszybciej sprzedać, co też uczynił otrzymując 13.400 zł

H. R. w połowie roku 2010 przeniósł swoją działalność do C., wynajął halę od pana B.. W dniu 1.04.2013 r. H. R. zawiesił działalność gospodarczą, natomiast pan B. za zgodą H. R. w 2013 r. rozpoczął także produkcję opakowań tekturowych (taką samą ją firma H. R.). H. R. sprzedał panu B. maszyny produkcyjne, spłacając tym samym zadłużenie z tytułu czynszu. Został zatrudniony przez pana B., jako doradca na $\frac{3}{4}$ etatu z najniższym wynagrodzeniem i pracuje do chwili obecnej. Żona dłużnika E. R. utrzymuje się emerytury w kwocie 1.200 zł netto miesięcznie.

Powód pismami z dnia 07.01.2014 r. wezwał pozwanych do zapłaty kwoty 171.872,74 zł wraz z odsetkami i kosztami wynikającymi z nakazu zapłaty z dnia 01.09.2010 r. bądź do wskazania mienia należącego do H. R. (1) wystarczającego do zaspokojenia roszczeń powoda w terminie do dnia 13.01.2014 r., pod rygorem wystąpienia z powództwem o uznanie umowy darowizny z dnia 02.12.2009 r. na rzecz pozwanych za bezskuteczną wobec powoda.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18.05.2015 r. nakazowi zapłaty z dnia 01.09.2010 r. została nadana klauzula wykonalności także przeciwko małżonce dłużnika E. R., z ograniczeniem jej odpowiedzialności do wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków H. R. (1) i E. R. przedsiębiorstwa pod nazwą Zakład Produkcji (...) T..

W dniu 14.07.2014 r. powód wystąpił do Sądu Rejonowego w (...) o ustanowienie rozdzielności majątkowej między H. R. (1) i jego żoną E. R. z dniem 02.12.2009 r., podkreślając w uzasadnieniu pozwu, że gdyby H. R. (1) i jego małżonka nie dokonali w dniu 02.12.2009 r. darowizny na rzecz swojej córki oraz H. K. (1), to powód uzyskałby zaspokojenie wierzytelności, jaką posiadał wobec H. R. (1). Nadto podkreślił konieczność wystąpienia z takim powództwem, aby uzyskać możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności z udziału w nieruchomości wspólnej dłużnika H. R. (1).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 30.10.2015r. Sąd Rejonowy w (...) w sprawie III RC 175/15 zawiesił postępowanie do czas zakończenia postępowania sądowego w niniejszej sprawie.

Za rok 2009 r. firma wykazała dochód w kwocie 21.637,63 zł a w 2010 r. w kwocie 16.453,66 zł.

Analizując przedłożoną podatkową księgę przychodów i rozchodów z rok 2009 należy zauważyć, że: w styczniu zakup towaru wynosił 60.435,57 zł, a sprzedaż 84.765 zł, w lutym zakup towaru wynosił 46.672 zł, a sprzedaż 73.520 zł, w marcu zakup towaru wynosił 28.536 zł, a sprzedaż 42.664 zł, w kwietniu zakup towaru wynosił 34.9373 zł, a sprzedaż 58.317 zł, w maju zakup towaru wynosił 28.384 zł, a sprzedaż 49.094 zł, w czerwcu zakup towaru wynosił 37.741 zł, a sprzedaż 54.369 zł, w lipcu zakup towaru wynosił 31.011 zł, a sprzedaż 51.803 zł, w sierpniu zakup towaru wynosił 38.541 zł, a sprzedaż 54.885 zł, we wrześniu zakup towaru wynosił 52.700 zł, a sprzedaż 69.342 zł, w październiku zakup towaru wynosił 27.688 zł, a sprzedaż 73.141 zł, w listopadzie zakup towaru wynosił 37.641 zł, a sprzedaż 58.210 zł, w grudniu zakup towaru wynosił 18.2017 zł, a sprzedaż 66.2017 zł. Za rok 2010: w styczniu zakup towaru wynosił 42.615 zł, a sprzedaż 53.514 zł, w lutym zakup towaru wynosił 25.199 zł, a sprzedaż 47.949 zł, w marcu zakup towaru wynosił 34.465 zł, a sprzedaż 56.916zł, w kwietniu zakup towaru wynosił 9.850 zł, a sprzedaż 58.288 zł, w maju zakup towaru wynosił 11.343 zł, a sprzedaż 41.111 zł, w czerwcu zakup towaru wynosił 19.902 zł, a sprzedaż 47.152 zł, w lipcu zakup towaru wynosił 31.067 zł, a sprzedaż 46.381 zł, w sierpniu zakup towaru wynosił 20.900 zł, a sprzedaż 41.596 zł, we wrześniu zakup towaru wynosił 28.651 zł, a sprzedaż 41.111 zł, w październiku zakup towaru wynosił 26.359 zł, a sprzedaż 53.095 zł, w listopadzie zakup towaru wynosił 26.095 zł, a sprzedaż 43.382 zł, w grudniu zakup towaru wynosił 18.472 zł, a sprzedaż 32.733 zł.

Analizując powyższe zestawienie należy zauważyć, że towar jaki zakupił H. R. od Firmy (...) sp. z o.o. został przetworzony i sprzedany jako opakowania.

H.R. – (...) nie wykazał, aby był wierzycielem w stosunku do innych podmiotów, nie wykazał żadnych nadzwyczajnych okoliczności, które uniemożliwiły spłatę zadłużenia wobec powoda w 2010 r., a nawet do 2013 r.

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle dokonanych ustaleń faktycznych żądanie powoda w części zasługiwało na uwzględnienie.

Skarga pauliańska chroni wierzyciela przed pokrzywdzeniem przez dłużnika wskutek dokonania przez dłużnika czynności prawnej, w następstwie której stał się on niewypłacalny.

Powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną na podstawie art. 531 § 1 k.c. kierowane jest przeciwko osobie trzeciej, która w następstwie tej czynności uzyskała korzyść majątkową. Pozwanym może być więc każdy następca prawny dłużnika i bez znaczenia jest to, czy nabył on majątek dłużnika od osoby trzeciej w rozumieniu art. 527 § 1 k.c., czy też od następcy tej osoby.

Żądanie powoda przeciwko dwóm pozwanym dotyczyło uznania czynności prawnej umowy darowizny z dnia 2.12.2009 r. za bezskuteczną wobec niego.

Taka konstrukcja żądania pozwu wskazuje, że powód żądał uznania za bezskuteczną w stosunku do niego jedynie umowy darowizny, nie umowy sprzedaży własności udziału - 1/5 części nieruchomości przyjmując, że obie pozwane otrzymały w drodze darowizny nieruchomość.

Po otrzymaniu przez powoda odpowiedzi na pozew, z której wynikało, że dłużnik H. R. wraz z małżonką darował nieruchomość położoną w T. na ulicy (...) swojej córce – pozwanej A. D. (1) (zd. R.), a ta z kolei sprzedała w dniu 1.07.2010 r. własność udziału - 1/5 części w darowanej nieruchomości pozwanej H. K. (1) (swojej ciotce, a siostrze matki), powód w piśmie z dnia 6.06.2014 r. stwierdził, że zgodnie z art. 531 § 2 k.c., w wypadku gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną”. Zdaniem powoda celowym jest występowanie w charakterze pozwanej także H. K. (1), albowiem co najmniej dziwi okoliczność, że dwie niezwiązane z sobą w żaden sposób osoby posiadają ułamkowe udziały w jednej nieruchomości, a ponadto zastępuje je jeden pełnomocnik.

W orzecznictwie sądowym ujawniły się rozbieżności, co do tego czy w treści pozwu powinno być sformułowane żądanie dotyczące ubezskutechnienia pierwszej czynności prawnej z udziałem dłużnika, bez potrzeby zaskarżania dalszych czynności, czy też wystarczające jest zaskarżenie ostatniej czynności dokonanej z udziałem ostatniego nabywcy. W najnowszym orzecznictwie sądowym dominuje koncepcja opowiadająca się za drugim z przedstawionych stanowisk (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.09.2015 r., V CSK 667/14 - zbiór, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24.03.694/15, czy pośrednio w tym względzie uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28.01.2015 r., III CZP 99/15 - M. Prawn. 2016/4/171), przy czym Sąd Okręgowy przychyliła się do drugiego z prezentowanych stanowisk.

Wystarczające jest więc pozwanie ostatniego nabywcy – to jest H. K.. Należy jednak zauważyć, że czynności rozporządzające dokonane z udziałem osoby trzeciej (A. D.) i czwartej (H. K.) nie mają tożsamego przedmiotu, bowiem A. D. w drodze darowizny otrzymała na własność całą nieruchomości, natomiast H. K. nabyła jedynie własność udziału - 1/5 części nieruchomości. Wobec czego zdaniem Sądu powód przy tak skonstruowanym żądaniu również przeciwko H. K., powinien wnieść o uznanie obu umów za bezskuteczne względem niego.

Art. 531 § 2 k.c. wprost przewiduje możliwość wystąpienia wierzyciela bezpośrednio przeciwko ostatniemu nabywcy korzyści oraz jednocześnie domagać się uznania tej ostatniej czynności za bezskuteczną wobec wierzyciela (wyrok SN z dn. 27.01.2006 r. III CSK 120/05).

W takiej sytuacji, zgodnie z ww. art. 531 § 2 k.c. wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na rzecz której rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną.

Powód żądał uznania za bezskuteczną umowę darowizny zawartą w dniu 02.12.2009 r., gdzie po stronie darczyńcy występowała poza dłużnikiem H. R. jego żona. Należy stwierdzić, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków, może żądać uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej przez obu małżonków i dotyczącej ich majątku wspólnego, gdy małżonek dłużnika nie wyraził zgody na zaciągnięcie zobowiązania w myśl na art. 41 § 1 k.r.o. (uchwała z dnia 12 maja 2011 r. III CZP 15/11 – OSN 2012 r. nr 1, poz. 1). Powyższa okoliczność jak stwierdził również Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie stanowi przeszkody do wystąpienia ze skargą pauliańską.

Roszczenie powoda uznania umowy darowizny za bezskuteczną, skierowane przeciwko pozwanej A. D. (1) znajduje swoją podstawę prawną w treści art. 527 § 1 k.c. i nast. Gdy wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Zgodnie z treścią art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W przypadku bezpłatnego otrzymania korzyści majątkowej, co miało miejsce w niniejszej sprawie, nie jest konieczne ustalenie w sprawie stanu świadomości pozwanej (córki) A. D. (1) o zamiarze pokrzywdzenia wierzycieli przez darczyńcę.

Należało natomiast ustalić, czy H. R. (1) dłużnik) działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Zgodnie z art. 527 § 2 k.c. przyjmuje się, że czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Oceny tej okoliczności dokonywać przy tym należy nie według chwili zdziałania przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia, tj. wystąpienia z żądaniem uznania bezskuteczności czynności prawnej (wyroki SN z dnia 22.03.2001 r. V CKN 280/00 16.03.2006 r., III CSK 8/06 , OSNC 2006, nr 12, poz.207).

Nie jest więc istotne skupianie się tylko i wyłącznie na stanie majątku dłużnika i jego aktywów z chwili dokonania darowizny, jak twierdziły pozwane.

Zgodnie z art. 529 k.c., jeżeli w chwili dokonania darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny.

Podkreślić należy, że konieczność udowodnienia świadomości pokrzywdzenia spoczywa na wierzycielu. W praktyce ustala się ten fakt za pomocą domniemania faktycznego, opartego na dwóch innych faktach: że dłużnik wiedział o istnieniu wierzycieli oraz że znał skutek dokonywanej czynności dla jego majątku (usunięcie lub nieuzyskanie określonych składników majątku). Ten ostatni fakt przeważnie też ustala się przez domniemanie faktyczne, którego podstawą jest ogólna dojrzałość, sprawność umysłowa i doświadczenie życiowe dłużnika.

W ocenie Sądu umowa darowizny z dnia 02.12.2009 r. została ewidentnie dokonana z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela i uniemożliwiła mu w istocie zaspokojenie wierzytelności, a zawarta umowa darowizny z dnia 02.12.2009 r. wywołała u dłużnika stan niewypłacalności. Zaznaczyć należy, że niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 527 k.c. oznacza stan majątku dłużnika, w którym egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko terminu dłużnikowi. Dowodem niewypłacalności dłużnika może, ale nie musi być, nieskuteczność egzekucji prowadzona przeciwko dłużnikowi wykazana postanowieniem o jej umorzeniu. Dla przyjęcia niewypłacalności dłużnika wystarczające jest przy tym, że egzekucja okazała się nieskuteczna z jednej choćby części składowej majątku dłużnika; nie jest też konieczne wykazanie, że nastąpiło ogłoszenie upadłości dłużnika. W niniejszej sprawie, co nie jest sporne, egzekucja z majątku dłużnika okazała się bezskuteczna.

W czasie kiedy dłużnik darował swojej córce nieruchomości był w trakcie dokonywania z powodem licznych transakcji handlowych (zakupu towaru) z przedłużonym terminem płatności. Zebrany materiał dowodowy, w tym przede wszystkim zeznania świadka H. R. wykazały, że nie można było racjonalnie i logicznie wyjaśnić braku płatności za nabyty towar. H. R. - (...) po otrzymaniu towaru od powoda, nadal prowadził działalność gospodarczą i sprzedawał wytworzone przez siebie produkty (opakowania), osiągał zyski. Podnoszone przez pozwanych zarzuty o dobrej kondycji finansowej H. R. (1) - (...) okazały się chybione i nie znajdowały potwierdzenia w materiale dowodowym, bo gdyby faktycznie tak było, to należności powinny być spłacone albo wyegzekwowane w drodze postępowania egzekucyjnego (skoro żadne nadzwyczajne okoliczności nie wystąpiły w tym okresie). Bezzasadnym jest to, że egzekucja została umorzona z powodu bezskuteczności (wyegzekwowana kwota stanowi ok. 2% należności). O złej kondycji finansowej firmy świadczy fakt, że brak było ruchomości, z których w toku egzekucji mógłby się skutecznie zaspokoić wierzyciel. Sam dłużnik złożył wyjaśnienie, że nie posiada żadnych ruchomości o wartości handlowej, ruchomości służących do produkcji (k. 25 akt Km 4332/10). Również zachowanie dłużnika wskazuje na to, że przygotował się do tego by stać się niewypłacalny i robił wszystko, by nie uregulować należności. Świadczy o tym fakt, że darował dom córce, która w nim już nie mieszkała i nie mieszka. Spłaca kredyt (zabezpieczony hipoteką) mimo, że nie jest właścicielem domu. Poinformował komornika o braku wartościowych ruchomości – maszyn służących do produkcji, a po pewnym czasie okazało się, że zostały one sprzedane panu B., spłacił przed terminem zaciągnięty kredyt na kupno samochodu, a następnie sprzedał ten samochód (poza postępowaniem egzekucyjnym), podjął pracę z najniższym wynagrodzeniem, aby uniemożliwić egzekucję z jego wynagrodzenia za pracę. Trudno dać wiarę świadkowi H. R., że pracuje on w firmie pana B. z tak niskim wynagrodzeniem w sytuacji gdy pan B. za jego zgodą prowadzi ten sam profil działalności gospodarczej, wykorzystując maszyny kupione od niego i korzysta z jego wieloletniego doświadczenia w tym zakresie.

Wbrew zarzutom pozwanych należy stwierdzić, że wierzytelność i dług powstaje w chwili powstania zobowiązania, a termin zapłaty związany jest tylko i wyłącznie z wymagalnością tej wierzytelności, która istnieje już wcześniej. Bezzasadnym były zatem twierdzenia pozwanych, że powód nie miał wierzytelności wobec pozwanych w chwili zawarcia umowy darowizny.

W ocenie Sądu działanie H. R. - dokonanie darowizny w czasie zwiększenia częstotliwości zakupu towaru (za który nie uiścił należności) było celowym i zamierzonym działaniem wymierzonym przeciwko powodowi. Wcześniej H. R. zakupił towar od powoda, za który zapłacił i tym samym zyskał zaufanie, jako wiarygodny i uczciwy handlowiec. Następnie nabywa towar z przedłużonym terminem płatności na bardzo wysoką kwotę (w tym czasie zbywa swój jedyny wartościowy majątek), nadal prowadzi działalność i przetwarza w całości nabyty towar - sprzedaje opakowania ale nie reguluje zobowiązań wobec powoda. Jednocześnie zapewniał on powoda, że należność uiści, że posiada majątek (dom jednorodzinny), samochód, a więc że jest wypłacalny. Okoliczności sprawy jednoznacznie wskazują, że H. R. działał w zamiarze pokrzywdzenia wierzyciela, zdawał sobie sprawę, że wskutek dokonania darowizny wierzyciel nie będzie miał możliwości zaspokojenia się z jego majątku. Nie ulega wątpliwości, że H. R. dokonując darowizny, stał się niewypłacalny, bowiem nie ma majątku, który wystarczyłby na pokrycie jego zobowiązań finansowych. W ocenie Sądu H. R. – (...) nawet nie wykazywał dobrej woli spłaty zobowiązania wobec powoda, a proponowanie powodowi w tych okolicznościach sprawy „współpracy handlowej” było niezrozumiałe.

Do skorzystania przez wierzyciela ze skargi paulińskiej wystarczy, gdy niewypłacalność dłużnika uniemożliwia zaspokojenie wierzytelności tego wierzyciela, co w niniejszej sprawie zostało wykazane.

Wobec powyższego powództwo przeciwko A. D. należało w całości uwzględnić, jako mające oparcie w treści art.531 § 1 k.c.

Odpowiedzialności pozwanej H. K. (1) na rzecz, której pozwana A. D. odpłatnie zbyła 1/5 części nieruchomości znajduje oparcie w art. 531§ 2 k.c.

Z roszczeniem pauliańskim wierzyciel może wystąpić nie tylko wobec osoby trzeciej, która uzyskała korzyść wskutek czynności prawnej dokonanej bezpośrednio z dłużnikiem (w tym wypadku A. D.). W przypadku, gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią na rzecz "osoby czwartej" - H. K., wierzyciel może wystąpić z roszczeniem pauliańskim bezpośrednio przeciwko takiej "osobie czwartej", bez konieczności zaskarżania czynności zdziałanej między osobą trzecią, w rozumieniu art. 527 § 1 k.c., i jej następcą. „Osoba czwarta” występuje tu w charakterze następcy prawnego osoby trzeciej pod tytułem szczególnym. Legitymacja bierna będzie też jednak w dalszym ciągu przysługiwać również osobie trzeciej, jeżeli rozporządziła ona korzyścią uzyskaną w warunkach art. 527 k.c. na rzecz innej osoby. Należy zauważyć, że możliwość dochodzenia roszczenia bezpośrednio przeciwko kontrahentowi osoby trzeciej jest prawem wierzyciela, nie zaś jego obowiązkiem, co wynika nie tylko z braku kategorycznego ustawowego odesłania go na drogę takiego procesu, ale również z wprowadzenia przesłanek warunkujących skuteczność takiego powództwa (wyr. SA w Gdańsku z 24.2.2010 r., I ACa 10/10, POSAG 2010, Nr 2, poz. 5).

Na wierzycielu ciąży obowiązek wykazania, że osoba ta działała w złej wierze, wiedząc o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną. Konieczne więc było wykazanie po stronie H. K. odpowiedniej wiedzy. Wiedza ta powinna istnieć na chwilę, w której H. K. uzyskała korzyść od A. R., a więc kiedy doszło do zawarcia umowy sprzedaży (...) prawa udziału w darowanej nieruchomości.

Za niewystarczające dla powodzenia skargi jest stwierdzenie powoda, że dziwi okoliczność, iż dwie niezwiązane z sobą w żaden sposób osoby posiadają ułamkowe udziały w jednej nieruchomości, a ponadto zastępuje je jeden pełnomocnik. Przepis jednoznacznie wskazuje na konieczność istnienia wiedzy rzeczywistej. Sąd ustalił, że pozwana H. K. (1) dowiedziała się o zadłużeniu H. R. dopiero w skierowanym wobec niej żądaniu przez powoda w piśmie w 2014r. Do tej pory pozwana była przekonana, że małżonkom R. dobrze się powodzi. Zeznania pozwanej H. K. należało uznać za wiarygodne chociażby z tego powodu, że H. R. (1) w 2010r. nadal prowadził działalność gospodarczą - do 2013 r., małżonkowie R. żyli na dobrym poziomie. Sytuacja majątkowa H. R. (1) i cel jego działania nie był łatwo dostrzegalny dla osób trzecich, w tym siostry małżonka dłużnika. Powód nie wykazał, pomimo ciężącego na nim obowiązku (art. 6 k.c.), że pozwana H. K. wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć się, że H. R. „ucieka” z majątkiem przed wierzycielem.

Niezależnie od powyższych ustaleń, jak już wyżej stwierdzono skoro powód wystąpił z powództwem również przeciwko H. K. (w sytuacji gdy jest właścicielem jedynie 1/5 części darowanej nieruchomości), to pozew powinien również obejmować żądanie uznania umowy sprzedaży z dnia 1.07.2010 r. za bezskuteczną wobec powoda. Natomiast konstrukcja pozwu wynikała z mylnego przekonania, że obie pozwane były stronami umowy darowizny. Powód wykazał okoliczności uzasadniające bezskuteczność względną czynności prawnej – umowy darowizny, natomiast nie sprostął temu w stosunku do drugiego rozporządzenia.

Mając na uwadze powyższe w oparciu o art. 531 § 2 k.c. Sąd oddalił w całości powództwo wobec pozwanej H. K. (1).

Odnośnie kosztów należnych od pozwanej A. D. na rzecz powoda Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 4 w zw. z art. 99 k.p.c.

O kosztach zastępstwa adwokackiego należnymi pozwanej H. K. orzeczono mając na uwadze wynik sprawy, na podstawie art 98 §1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana A. D. (1), zaskarżyła go w całości w stosunku do swojej osoby. Pozwana zarzucała orzeczeniu:

- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj. art. 217 § 3 w zw. z art. 227 k.p.c. przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości,
- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez błędną ocenę materiału dowodowego dokonaną bez uwzględnienia zasad doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania w zakresie uznania, że H. R. (1) zawierając umowę darowizny z pozwaną A. D. (1) działał ze świadomością pokrzywdzenia swojego wierzyciela;
- naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść wydanego wyroku tj. art. 386 § 6 k.p.c. przez dokonanie oceny prawnej odmiennej niż Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 5 sierpnia 2015 r. w zakresie określenia zakresu ochrony pauliańskiej;
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 527 § 2 k.c. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że stan pokrzywdzenia wierzyciela należy ustalić wyłącznie w chwili zaskarżenia danej czynności,

Pozwana na podstawie art. 380 oraz 382 k.p.c. w zw. z art. 241 k.p.c. wniosła o rozpoznanie przez Sąd II instancji postanowienia Sądu Okręgowego w Koninie 6 listopada 2017 r. oddalającego wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na okoliczność ustalenia, jaka była sytuacja finansowa firmy (...) w grudniu 2009 r., w szczególności ustalenia, czy posiadał on aktywa wystarczające na zaspokojenie roszczeń spółki (...) Sp. z o.o. i przeprowadzenie rzeczonego dowodu w postępowaniu apelacyjnym.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości w stosunku do A. D. (1); ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie za bezskuteczną wobec powoda umowy darowizny do 1/2 udziału zabudowanej nieruchomości położonej w obrębie C oznaczonej numerem geodezyjnym (...) i powierzchni 0,0843 ha, objętej księgą wieczystą numer (...) - Sądu Rejonowego w (...), zawartej między H. R. (1) i E. R. a A. R. (1) w dniu 2 grudnia 2009 r. przed notariuszem M. F.- w celu zaspokojenia wierzytelności powoda wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w (...), Wydział VI Gospodarczy, wydanego w dniu 1 września 2010 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 15 października 2010 r. w kwocie 176.829,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu w kwocie 3.600 zł; w każdym wypadku pozwana wniosła o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych.

Powód wniosł o oddalenie apelacji pozwanej A. D. (1) jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Ustalenia faktyczne sądu I instancji nie budzą wątpliwości i stąd Sąd Apelacyjny przyjmuje je w całości za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Zostały one poczynione w oparciu o wszechstronne rozważenie całego zebranego materiału dowodowego, którego ocena, przeprowadzona w pisemnym uzasadnieniu wyroku, jest pełna, zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Ustalenia te nie zostały skutecznie podważone w apelacji, w ramach podniesionych tam zarzutów o charakterze procesowym.

Sprowadzają się one do konstruowania przez skarżącą własnego, korzystnego dla niej stanu faktycznego, opartego o odmienną ocenę przeprowadzonych w sprawie dowodów.

Nie jest to jednak wystarczające dla skutecznego postawienia zarzutu błędnych ustaleń faktycznych czy też naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc.

Co więcej, to właśnie forsowana przez pozwaną ocena materiału dowodowego sprawy pozostaje w ewidentnej sprzeczności z logiką i doświadczeniem życiowym.

Oczywistym było, że dokonując zaskarżonej czynności darowizny dłużnik H. R. (1) nie tylko działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela, ale wręcz z celowym zamiarem jego pokrzywdzenia.

Po dokonaniu darowizny dłużnik stał się niewypłacalny, bowiem nie posiadał już żadnego składnika majątku, z którego powód mógłby zaspokoić swoje roszczenia, a mimo to nie tylko kontynuował, ale wręcz zintensyfikował zamówienia u powoda, korzystając z udzielonego mu zaufania.

W świetle zasad doświadczenia życiowego dokonanie na rzecz pozwanej darowizny nie mogło służyć innemu celowi, niż wyprowadzeniu majątku spod ewentualnej egzekucji wierzycieli.

W okolicznościach sprawy czynność ta nie miała bowiem innej dającej się racjonalnie wytłumaczyć przyczyny.

Pozwana w momencie dokonywania darowizny zamieszkiwała we W., gdzie miała zapewnione mieszkanie i nie zamierzała wracać do miejscowości rodzinnej.

Nie popełnił także sąd I instancji błędu, poprzez naruszenie przepisów art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 227 kpc, oddalając wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości na okoliczność sytuacji firmy dłużnika w dacie dokonywania darowizny, który to dowód zmierzał ewidentnie do przewleczenia postępowania w sprawie.

Ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów, zarówno ze środków osobowych, jak i z dokumentacji handlowej dłużnika nie wymagała bowiem, jak trafnie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, sięgania po wiedzę specjalistyczną, w rozumieniu przepisu art. 278 kpc.

Z dowodów tych, w tym z zeznań dłużnika, wynika jednoznacznie, że w skład jego przedsiębiorstwa nie wchodziły żadne cenne składniki majątkowe (maszyny, pojazdy, środki pieniężne odłożone na kontach bankowych jako kapitał zapasowy itp.), mogące służyć zaspokojeniu wierzyciela.

W rzeczywistości dłużnik, jak przyznał, generował działalność gospodarczą bazując na kapitale obrotowym, kosztem kredytu kupieckiego, udzielonego mu przez powoda.

W tym stanie rzeczy w żadnym wypadku nie można przyjąć, aby obalone zostało, działające na korzyść powoda, domniemanie z art. 529 kc.

Nie doszło także do naruszenia przez sąd orzekający przepisu art. 386 § 6 kpc przez dokonanie odmiennej oceny prawnej, niż wynikać miała z wiążących wytycznych zawartych w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 5 sierpnia 2013r., uchylającym do ponownego rozpoznania poprzednie orzeczenie sądu I instancji.

Wbrew pogładowi skarżącej w w/w wyroku sąd odwoławczy nie zajął stanowiska, zgodnie z którym w przypadku dokonania przez małżonków darowizny przedmiotu wchodzącego w skład majątku objętego ustrojem wspólności majątkowej małżeńskiej zaskarżona przez wierzyciela w drodze skargi pauliańskiej może być tylko część takiej czynności, obejmującej udział dłużnika w majątku wspólnym.

W takim bowiem wypadku Sąd Apelacyjny musiałby konsekwentnie uchylić zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z dnia 19 września 2014r. tylko w takiej części, bowiem w zakresie czynności związanej z udziałem małżonka dłużnika w darowanej nieruchomości powództwo podlegałoby oddaleniu a limine, jako oczywiście bezzasadne.

Natomiast passus uzasadnienia wyroku sądu II instancji z dnia 5 sierpnia 2015r., na który powołuje się apelująca, można rozumieć tylko w ten sposób, że zawiera on hipotetyczne wskazówki co do postępowania sądu I instancji w sytuacji, gdyby w międzyczasie doszło do rozstrzygnięć związanych z ustrojem majątkowym w małżeństwie darczyńców, czyli doszłoby np. do ustania wspólności majątkowej z datą wsteczną lub do podziału majątku wspólnego.

Jak trafnie wskazano w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2011r. w sprawie III CZP 15/11 (OSNC, z. 1 z 2012r., poz. 1), a także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2017r. w sprawie II CSK 567/16 (LEX nr 2333031), w przypadku dokonania czynności in fraudem creditorum przez dłużnika wraz z małżonkiem, kosztem majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską, zaskarżeniu skargą pauliańską podlega **cała czynność**, a nie tylko jej część związana z potencjalnym udziałem dłużnika w majątku wspólnym.

Odmierna koncepcja skutkowałaby tworzeniem sztucznych konstrukcji prawnych, sprzecznych z celem egzekucyjnym omawianej instytucji, która prowadzić ma, jedynie w relacjach między wierzycielem, dłużnikiem i osobą trzecią, uzyskującą korzyść kosztem pokrzywdzenia wierzyciela, do ubezskutecznienia czynności, czyli stworzenia fikcji prawnej stanu, w którym do czynności w ogóle nie doszło.

Prowadziłoby to w konsekwencji do sytuacji, w której sąd orzekający w sprawie ze skargi pauliańskiej musiałby, i to w sposób wiążący, rozstrzygać wszystkie kwestie, które należą do domeny postępowań dotyczących majątkowych stosunków małżeńskich, bądź też do postępowania egzekucyjnego.

Mogłoby to też w konsekwencji utrudnić wierzycielowi dochodzenie swoich roszczeń z majątku wspólnego wykorzystaniem instytucji, o jakich mowa w przepisach art. 41 § 1 k. r. i op. oraz art. 52 § 1a k.r. i op.

Natomiast tego rodzaju wykładnia w niczym nie narusza ochrony małżonka dłużnika przed egzekucją z majątku wspólnego (por. art. 787 kpc).

Z tych przyczyn na podstawie art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O należnych stronie powodowej kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono (punkt 2 wyroku) na podstawie przepisów art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc, na podstawie przedłożonego przez pełnomocnika powoda spisu kosztów (k. 345), który nie budzi zastrzeżeń co do swojej rzetelności.

Małgorzata Gulczyńska Bogdan Wysocki Jan Futro

--	--	--